

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.418/2018/6.

A tanács tagjai: Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Dr. Tánczos Rita előadó bíró
Dr. Tálné dr. Molnár Erika bíró

A felperes:

A felperes képviselője: kamarai jogtanácsos,

Az alperes: ... Megyei Rendőr-főkapitányság

Az alperes képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: illetmény-különbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.599/2017/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
3.M.574/2016/20.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.599/2017/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 109.500 (százkilencezer-öttszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 2008. április 1-jétől állt közalkalmazotti jogviszonyban az alperessel, a ... Rendőrkapitányság ... Osztályán előadó munkakörben foglalkoztatták.

- [2] A 2013. július 15-én kelt munkaköri leírása szerint feladatai közé tartozott a nyomozást megszüntető iratsorozat elkészítése, díjmegállapító határozatok készítése, postázása, megkeresések készítése és postázása, nyomozást felfüggesztő határozatok készítése és postázása, valamennyi iktatott bűnügyben adatgazdai feladatok ellátás, továbbá bűnügyi statisztikák elkészítése. A felperes nevére szignálták azokat az ügyeket, amelyekben a feljelentés elutasítására vagy áttételére került sor. Ezekben a felperes készítette el a feljelentést elutasító, illetve az ügy áttételéről szóló határozatot, majd azt aláírásra beterjesztette az alosztályvezetőhöz vagy az osztályvezetőhöz.
- [3] 2014. január 1-je és szeptember 30-a között keresőképtelen volt, majd 2016. április 1-jétől áthelyezésre került a ... Rendőr-főkapitányságra.

A felperes keresete, az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes keresetében 2013. október 1-jétől 2013. december 31-éig, majd 2014. október 1-jétől 2016. március 31-ig terjedő időszakra elsődlegesen a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 53. §-a alapján 1.384.716 forint illetménykülönbözet, másodlagosan a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 24. § (1) bekezdése alapján 1.260.000 forint helyettesítési díj, míg harmadlagosan az Mt. 166. § (1) bekezdése és 167. § (1) bekezdése alapján 1.384.716 forint kártérítés megfizetését, negyedlegesen az Mt. 7. §-ára figyelemmel joggal való visszaélés címén 1.384.716 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [5] Arra hivatkozott, hogy az általa ténylegesen ellátott feladatok nem titkárnői feladatok voltak, hanem a rendőrségi alapfeladatok (büntetőeljárások, nyomozások lefolytatása) közé tartoztak, amelyeket csak hivatásos szolgálati viszonyban lehetett volna ellátni. Az alperes az eredeti előadó munkaköre helyett ténylegesen nyomozóként foglalkoztatta, ezáltal jogellenesen látott el egy jóval nehezebb, komolyabb és felelősségteljesebb munkakörbe tartozó tevékenységet ügyintézői vagy titkárnői illetményért. Kinevezése előtt és azt követően is e feladatokat hivatásos állományban állók végezték.
- [6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségeiben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a felperes nem végzett nyomozói feladatokat, az általa ellátott tevékenység között ilyen jellegű feladatok nem voltak. A felperes az alosztályon dolgozó nyomozók által feldolgozott („lenyomozott”), a nyomozók nevéen lévő bűnügyi iratokban a nyomozást felfüggesztő, esetenként megszüntető határozatok előkészítését végezte, ami a gyakorlatban annyit jelentett, hogy a Robotzsaru NEO rendszer által generált sablonokba a szükséges adatokat felvitte, s annak indokolását sablonokat alkalmazva megszövegezte, majd az ügyiratot két példányban a szükséges adminisztráció után összekészítette és aláírásra beterjesztette a Nyomozó Alosztály vezetője részére. A

nevére szignált bűnügyi irat egyikében sem volt elrendelt nyomozás, azokban más szervhez történő áttételi határozat és átírat elkészítése, valamint feljelentést elutasító határozat előkészítése történt.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

- [7] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.574/2016/20. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1.095.510 forint helyettesítési díjat, ezt meghaladóan a keresetét elutasította és kötelezte a felperest 70.000 forint perköltség megfizetésére azzal, hogy a le nem rótt eljárási illetéket és költséget az állam viseli.
- [8] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a nyomozati eljárás megindulása után, illetve annak során hozott, továbbá az eljárás bármely módon befejező hatósági jogkörben hozott határozat elkészítése az alperes alaptevékenységébe tartozó nyomozói feladat. A felperes önállóan nyomozást nem folytatott, kényszerintézkedést nem fogantatosított és a nyomozók feladatát képező egyéb tevékenységet nem végzett, csupán a nyomozói munkának egy kisebb, marginális részét látta el. Elvégzett azonban olyan jellegű adminisztratív, ügyviteli feladatokat is, amelyek valóban értékelhetők járulékos, a nyomozói munkát segítő tevékenységnek. Mindezekre tekintettel a bíróság nem tartotta megalapozottnak a felperes más munkakörben történő foglalkoztatás jogcímén előterjesztett elsődleges, illetve kártérítés, továbbá a joggal való visszaélésre alapított igényét.
- [9] A Kjt. 24. § (1) bekezdése, valamint az alperes Kollektív Szerződésének 34.5. pontja és 34.6. pontja alapján megállapította, hogy a felperes a nyomozati munkához kapcsolódó bizonyos adminisztratív feladatok elvégzése mellett a nyomozókhoz hasonló módon hatósági jogkörben meghozott határozatokat önállóan készített, amellyel tehermentesítette a kapitányságon dolgozó nyomozókat. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság a nyomozói illetmény havi 20 %-ának megfelelő helyettesítési díj megfizetésére kötelezte az alperest. E körben figyelembe vette, hogy a felperes a nyomozói munkakörbe tartozó feladatoknak csak egy kisebb részét végezte, ugyanakkor a tanúk vallomásából megállapíthatóan munkaideje jelentős részét ezen határozatok elkészítése tette ki.
- [10] A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.599/2017/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította, nem érintette azonban az elsőfokú ítéletnek a perköltségre, az eljárási illetékekre és az előlegezett költségre vonatkozó rendelkezését. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15.000 forint másodfokú perköltséget azzal, hogy a fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [11] Megállapította, hogy a felperes csatlakozó fellebbezése az elsődleges kereseti kérelme tárgyában hozott ítéleti döntést támadta, e körben felhozott érveit azonban a másodfokú bíróság nem

találta megalapozottnak. Kifejtette, hogy a per iratanyagában rendelkezésre állt a felperes, illetve két nyomozó munkaköri leírása, a két munkakörre rögzített szakmai és egyéni feladatok azonban teljes mértékben eltértek egymástól, azok között nem volt átfedés. A felperes is elismerte, de a tanúk vallomása is azt támasztotta alá, hogy a felperes a nyomozati cselekményekben nem vett részt.

- [12] A törvényszék megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a helyettesítési díj vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelem körében nem helytállóan értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat. A felperes számára meghatározott feladatok nem kizárólag hivatásos állományúak által ellátandó, ellátható, technikai jellegű feladatok voltak. Döntési jogköre nem volt, lényegében írásba foglalta azt, amire utasították. Meghatározták számára, hogy milyen jellegű határozatot kell hozni, s a jogszabályhelyre való utalás is szerepelt a nyomozást elrendelő lapon, a felperesnek csupán arról kellett döntenie, hogy az adott esetben melyik sablont használja. A felperes alkalmazására azért került sor, hogy az adminisztrációs terhek átvállalásával segítse a hivatásos állományú nyomozók munkáját. Nem végzett más munkakörbe tartozó feladatokat, így helyettesítési díjra nem vált jogosulttá.

A felülvizsgálati kérelem, felülvizsgálati ellenkérelem

- [13] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a kereseti kérelmének adjon helyt és kötelezze az alperest elsődlegesen az általa ténylegesen ellátott nyomozói munkaköre illetménye alapján 1.384.716 forint, másodlagosan 1.095.510 forint helyettesítési díj, harmadlagosan 1.384.716 forint kártérítés, negyedlegesen a joggal való visszaélés következményeként kártérítés címén 1.384.716 forint megfizetésére és a perköltség viselésére.
- [14] Érvelése szerint az általa ellátott feladatok nem titkárnői feladatok voltak, azok a rendőrségi alapfeladatok közé sorolandóak. Ezt támasztja alá a 37/2011.(X.28.) BM rendelet 1. számú melléklete is, mely nem tartalmaz bűnügyi munkát végző munkakört a rendőrségnél közalkalmazottak által ellátható munkakörök között. A munkáltató a felperes munkaköri leírásában nyomozó feladatok ellátását határozta meg, jogellenesen kötelezte más munkakörbe tartozó feladatok ellátására.
- [15] A perben nem azt kellett vizsgálni, hogy a nyomozói munkakörhöz kapcsolódó minden egyes részfeladatot végzett-e, illetve feladatai és felelőssége teljes egészében azonos volt-e a kinevezett nyomozóéval, hanem azt, hogy a munkaidejében teljes egészében nyomozói munkát végzett-e. Az, hogy a nyomozók írásbeli munkájának a tehermentesítésére a teljes munkaidejében hatósági jogkörben hozott határozatokat készített, nem eredményezi a nyomozói munkakör ellátásának bármilyen hiányát. Ennek megfelelően tévesen értékelték az eljáró bíróságok e körben a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így az sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.

- [16] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint az elsőfokú bíróság által megítélt helyettesítési díj és annak mértéke jogszerű volt. A perben megállapítást nyert az általa ellátott feladatok között a nyomozói feladatok kizárólagos, de mindenképpen jelentős súlya és az is, hogy ezen munkakör ellátása jóval meghaladta a nyilvántartó és postázó felelősségét. Változatlanul fenntartotta azt az álláspontját is, hogy az alperes jogszerűtlenül foglalkoztatta közalkalmazottként ilyen jellegű feladatok ellátására.
- [17] Utalt arra, hogy a Hszt. szerint egyértelműen el kell határolni, hogy mely feladatokra milyen jogviszonyban állókat lehet alkalmazni. A foglalkoztatási jogviszony meghatározásakor a szolgálat ellátásának a körülményeit és a tevékenység jellegét kell figyelembe venni. Ez szolgál alapul annak megállapításához, hogy a konkrét feladatot hivatásos szolgálat keretében vagy közalkalmazotti munkakörben kell ellátni. Az általa végzett feladatokat kinevezését megelőzően, majd azt követően is hivatásos jogviszonyban állók végezték és végzik.
- [18] A munkáltató gyakorlata következtében kára keletkezett, amelyet a munkáltatónak meg kell térítenie. Utalt arra is, hogy a munkáltató magatartása nem felelt meg az Mt. 6. és 7. §-ában foglalt követelményeknek.
- [19] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet „hagyja helyben”, mivel az megfelel a jogszabály rendelkezéseinek, s marasztalja a felperest a felülvizsgálati eljárás költségében.
- [20] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott 37/2011.(X.28.) BM rendelet 1. számú melléklete a közalkalmazottak által ellátható előadó munkakört tartalmazza, amely betöltésére jogszerűen került kinevezésre a felperes. Indokolatlanul hivatkozott az ezzel kapcsolatos joggyakorlatra is figyelemmel arra, hogy abban az ügyben tényleges nyomozói feladatot is végzett a közalkalmazott, a felperes azonban az alaptevékenységhez kapcsolódó járulékos feladatot látott el.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [21] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [22] A felperes felülvizsgálati kérelmében azt állította, hogy a jogerős ítélet sérti a Kjt.-nek belügyminiszter ágazati irányítása alá tartozó egyes szerveknél történt végrehajtásáról szóló 37/2011.(X.28.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 1. számú mellékletét, mivel bár közalkalmazottként előadói munkakörben foglalkoztatták, ténylegesen nyomozói munkát végzett, így számára magasabb illetményt kellett volna folyósítani.
- [23] A felülvizsgálati kérelemben előadottakkal ellentétben a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes és a nyomozó beosztásban foglalkoztatottak szakmai és egyéni feladatai teljes mértékben eltértek egymástól, azok között nem volt átfedés, másra terjedt ki a felelősségük. A felperes személyes meghallgatásakor maga is elismerte, hogy nyomozati cselekményekben nem vett részt, s

mindezt a tanúk is megerősítették. Munkaköri leírásából megállapíthatóan a nyomozók alapvető feladata az előjáró által meghatározott büntető-, illetve közigazgatási eljárások határidőre való szakszerű és törvényes lefolytatása volt, ebben azonban a felperes nem vett részt, még részcselekményeket sem végzett.

- [24] A felperes felülvizsgálati kérelmében vitatta a jogerős ítélet ezen megállapításait, megsértett jogszabályhelyet azonban e körben nem jelölt meg, ezzel kapcsolatos érveit, így a Kúria érdemben nem vizsgálta.
- [25] A felperes kifogásolta azt is, hogy a BM rendelet 1. számú melléklete bűnügyi munkát segítő munkaköri megnevezést nem tartalmaz, ennek ellenére ilyen tevékenységi körben foglalkoztatták őt.
- [26] A munkáltató nem határozhatja meg önkényesen azt, hogy az egyes feladatait milyen jogviszony keretében látja el. Ennek eldöntéséhez segítséget nyújt a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) módosításáról szóló 2007. évi LXXIX. törvény 2. §-ához fűzött miniszteri indokolás is. Eszerint az alapfeladatok ellátásában minden szervnél döntően hivatásos állományúak vesznek részt. A szervek működési feltételeit biztosító funkcionális feladatokat (pénzügy, gazdálkodás, személyi ügy), továbbá az alaptevékenységhez kapcsolódó járulékos feladatokat (technikai, egészségügyi, szociális) végzők köztisztviselők vagy közalkalmazottak lehetnek. A különböző karakterű tevékenységek más-más jogosítványokat, különböző szakmai ismereteket és eltérő felelősségi formákat vonzanak. A törvény egyértelművé teszi, hogy a foglalkoztatási jogviszony meghatározásakor a szolgálat ellátásának körülményeit és a tevékenység jellegét kell figyelembe venni.
- [27] A nyomozói, főnyomozói feladat az alperes alaptevékenységi körébe tartozik, az ilyen feladat ellátására hivatásos szolgálati viszony keretén belül kerülhet sor, és a BM rendelet 1. számú mellékletében nevesített munkakörök alapján közalkalmazotti jogviszony csupán az e munkakörök ellátását segítő tevékenység végzésére létesíthető. Ennek megfelelően az eljáró bíróságoknak azt kellett értékelniük, hogy a felperes által ellátott tevékenység ilyen, a nyomozati munkakör ellátását segítő tevékenységnek minősült-e.
- [28] Jogsértés nélkül jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy a felperes számára meghatározott feladatok technikai jellegűek voltak, az általa készített határozatok vonatkozásában nem volt döntési jogköre, írásba foglalta azt, amire utasították. Meghatározták számára, hogy milyen jellegű határozatot kell hozni, a jogszabályhelyre való utalás szerepelt a nyomozást elrendelő lapon, a felperesnek csupán arról kellett döntenie, hogy az adott esetben melyik sablont használja.
- [29] Feladata a nyomozókra háruló adminisztrációs teher csökkentése volt, az alaptevékenységhez kapcsolódó járulékos adminisztratív feladat közalkalmazotti jogviszonyban is ellátható volt. Mivel a felperes a munkaköri leírásában foglaltaknak megfelelő, a saját

munkakörébe tartozó feladatokat látta el, ezért nem tarthatott igényt a Kjt. 24. § (1) bekezdése alapján fizetendő helyettesítési díjra sem.

- [30] A felperes által hivatkozott eseti döntés eltérő tényállás alapján született, a hivatkozott esetben ugyanis a közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott személy önállóan járt el a nevére szignált büntetőügyekben, gyanúsított kihallgatást foganatosított, jelentéseket, feljegyzéseket írt, idézéseket küldött, azaz olyan munkát végzett, amelyet egy hivatásos jogviszonyban foglalkoztatott nyomozó lát el, míg a perbeli esetben a felperes általa sem vitatottan ilyen tevékenységet nem végzett.
- [31] Mindezekre figyelemmel jogszerűen utasította el a másodfokú bíróság a felperes keresetét, ezért a jogerős ítéletet a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, míg a felülvizsgálati eljárási illetéket az őt megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. március 27.

Dr. Stark Marianna s.k., tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k.
előadó bíró, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

bíróági ügyintéző